

SEAT No. _____

[1/A-1]

E7K

SARDAR PATEL UNIVERSITY

B.Sc. Semester-II Examination

Subject: Physical Chemistry

Paper Code - US02CCHE02

Date: 08-10-2022

Time: 9:30 to 11:30pm

Day: Saturday

Total Marks: 70

Note: (1) All questions are to be attempted
(2) Figures to the right indicate full marks.

Q 1 Choose the correct option and rewrite answer of the following.

[10]

- 1 A gas is liquified at ..... Temperature.
(a) above critical (b) below critical (c) both (a) and (b) (d) none
- 2 Which of the following is correction of pressure in Vander- Walls equation?
(a) $(P + a / P^2)$ (b) $(P + a n^2 / V^2)$ (c) $(P + a / V)$ (d) none
- 3 The compressibility factor value (Z) for ideal gas is ..... Unit.
(a) less than 1 (b) more than 1 (c) 1 (d) none
- 4 Which of the following is unit of surface tension?
(a) dyne/cm (b) erg/sec (c) gm/cm² (d) none
- 5 Which of the following liquid have high viscosity?
(a) Benzene (b) xylene (c) paraffin (d) None
- 6 For exothermic reactions, ΔH is .....
- 7 Which of the following is mathematical form of first law thermodynamics?
(a) $Q = U + PV$ (b) $H = U + PV$ (c) $U = Q + W$
- 8 Which of the following is not a state function?
(a) work (b) enthalpy (c) internal energy (d) none
- 9 Which of the following is half life time equation for first order chemical reaction?
(a) $2.303 / K$ (b) $0.693/K$ (c) $K / 2.303$ (d) none
- 10 The order of chemical reaction is always given by $n =$ .....
(a) 0,1,2, ... (b) 1,2,3, ... (c) both (a) and (b) (d) none

Q 2 Fill in the blanks /True/False

[8]

- 1 Real gas does not obey the $PV = nRT$ state equation. (True/False)
- 2 Vander-Walls constant 'a' is correction constant for .....of gas. (Pressure, volume)
- 3 Relative vapor pressure of liquid is determining by..... method. (Lindberg's, Isoteniscope)
- 4 Surface tension is not a physical property of liquid. (True/False)
- 5 Internal energy (U) is a state function of thermodynamic system. (True/False)
- 6 The temperature is an extensive property of system.(True/False)
- 7 The unit of first order rate constant reaction is..... (min⁻¹, (mole/lit)⁻¹)
- 8 The zero-order reaction rate is constant with concentration of reactant.(True/False)

(1)

(P.T.O.)

Q 3 Answer the following short questions. (Any ten)

[20]

- 1 Give definition (i) Boyle temperature (ii) critical state
- 2 Write two correction of ideal state equation of gas.
- 3 Write two postulates of kinetic theory of gas.
- 4 Give the definition of (i) vapor pressure (ii) viscosity
- 5 Write the equation of Molar refractive index of liquid.
- 6 Give the method and equation to determination of surface tension of liquid.
- 7 State the first law of thermodynamics and give mathematical expression of it.
- 8 Define (i) system (ii) closed system
- 9 Give two different form of Kirchhoff equation.
- 10 Give the definition of (i) vapor pressure (ii) viscosity
- 11 Give difference between order and molecularity of reaction.
- 12 Write characteristic of first order reaction.

Q 4 Answer the following long questions. (Any four)

[32]

- 1 Give two correction of ideal gas equation. Derive the Vander-Walls equation of real gas.
- 2 Give the method to determination of critical temperature and volume of real gas.
- 3 Give the method to determination of refractive index of liquid.
- 4 What is viscosity? Discuss the method to determine the viscosity of liquid.
- 5 What is state function? Explain internal energy is state function and work does not.
- 6 Derive the different Kirchhoff equation for Enthalpy of reaction.
- 7 Derive the rate constant equation of first order reaction.
- 8 The time for the completion of second order reaction is 150 minutes, concentration of reactant $(a = b) = 0.08 \text{ M}$. Calculate the rate constant and time to completion of 60% of reaction.

SEAT No. _____

SARDAR PATEL UNIVERSITY

B.Sc. Semester-II Examination

Subject: Physical Chemistry

Paper Code - US02CCHE02

Date: 08-10-2022

Time: 9:30 to 11:30

Day: Saturday

Total Marks: 70

Note: (1) All questions are to be attempted

(2) Figures to the right indicate full marks.

Q 1 નીચે આપેલ વિકલ્પ પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદકરી જવાબ લખો

[10]

- 1 વાયુનું પ્રવાહીકરણ ..... તાપમાને થાય છે.
(a) ક્રાંતિ તાપમાનથી ઉંચા (b) ક્રાંતિ તાપમાન થી નીચા (c) (a) અને (b) બંને (d) કોઈ નહિ
- 2 નીચે આપેલા પૈકી કયો વાન્ડર-વાલ્સ સમીકરણ માં દબાણ નો સુધારો દર્શાવે છે
(a) $(P + a/P^2)$ (b) $(P + a n^2/V^2)$ (c) $(P + a/V)$ (d) none
- 3 આદર્શ વાયુ માટે દબનીયતા ગુણોત્તર (Z) નું મૂલ્ય ..... એકમ હોય છે.
(a) 1 થી ઓછું (b) 1 થી વધુ (c) 1 (d) કોઈ નહિ
- 4 નીચે આપેલા પૈકી કયો પૃષ્ઠતાણ નો એકમ છે?
(a) ડાઇન / (સેમિ) (b) અર્ગ / સેકન્ડ (c) ગ્રામ / (સેમિ)² (d) કોઈ નહિ
- 5 નીચે આપેલા પૈકી કયા પ્રવાહી ની સ્નિધતા વધુ છે?
(a) બેન્ઝીન (b) ઝાયલીન (c) પેરાફીન (d) કોઈ નહિ
- 6 ઉષ્મા ક્ષેપક પ્રક્રિયા માટે ΔH નું મૂલ્ય ..... હોય છે.
(a) ઋણ (b) ધન (c) શૂન્ય (d) કોઈ નહિ
- 7 નીચે આપેલા પૈકી કયું થર્મોડાયનેમિક્સ પ્રથમ નિયમનું ગાણિતિક સ્વરૂપ છે?
(a) $Q = U + PV$ (b) $H = U + PV$ (c) $U = Q + W$
- 8 નીચે આપેલા પૈકી કયું અવસ્થા વિધેય નથી?
(a) કાર્ય (b) એન્ટાલ્પી (c) આંતરિક શક્તિ (d) કોઈ નહિ
- 9 નીચે આપેલા પૈકી કયું પહેલા ક્રમ ની પ્રક્રિયા માટે અર્ધ આયુષ્ય સમીકરણ છે?
(a) $2.303 / K$ (b) $0.693 / K$ (c) $K / 2.303$ (d) કોઈ નહિ
- 10 પ્રક્રિયા ક્રમ ..... અનુક્રમથી દર્શાવવામાં આવે છે.
(a) 0, 1, 2, ... (b) 1, 2, 3, ... (c) (a) અને (b) બંને (d) કોઈ નહિ

Q 2

નીચે આપેલ ખાલી જગ્યા પૂરો / ચાચું/ખોટું જણાવો

[8]

- 1 વાસ્તવિક વાયુઓ આદર્શ વાયુ સમીકરણ $PV = nRT$ નું પાલન કરે છે. (સાચું/ખોટું)
- 2 વાન્ડર-વાલ્સ સમીકરણમાં અચળાંક 'a' નો સુધારો ..... દર્શાવે છે. (દબાણ/કદ)
- 3 બાષ્પ દબાણનો સાપેક્ષ ઘટાડો પદ્ધતિ ..... થી નક્કી કરવામાં આવે છે. (લીન્ડસબર્ગ, આઇસોટનિકોપ)
- 4 પૃષ્ઠતાણ એ પ્રવાહીનો ભૌતિક ગુણધર્મ નથી. (સાચું/ખોટું)
- 5 આંતરિક શક્તિ એ થર્મોડાયનેમિક્સ અવસ્થા વિધેય નથી. (સાચું/ખોટું)
- 6 તાપમાન એ પ્રણાલી નો જથ્થાત્મક ગુણધર્મ છે. (સાચું/ખોટું)
- 7 પ્રથમ ક્રમની પ્રક્રિયાના વેગ અચળાંકનો એકમ ..... છે. ($\text{min}^{-1}, (\text{mole/lit})^{-1}$)
- 8 શૂન્ય ક્રમની પ્રક્રિયાનો પ્રક્રિયા દર પ્રક્રિયકની સાંદ્રતાથી અચલ હોય છે. (સાચું/ખોટું)

Q 3

નીચેના ટૂંકા પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈ પણ દશ)

[20]

- 1 વ્યાખ્યા આપો (i) બોઈલ તાપમાન (ii) ક્રાંતિ સ્થિતિ
- 2 આદર્શવાયુ સમીકરણના બે સુધારા જણાવો.
- 3 વાયુના ગતિવાદની બે પૂર્વ ધારણા જણાવો.
- 4 (i) બાષ્પ દબાણ (ii) સ્નિગ્ધતાની વ્યાખ્યા આપો
- 5 પ્રવાહીના અણુ વક્રીભવનાંકનું સમીકરણ લખો.
- 6 પ્રવાહીનું પૃષ્ઠતાણ નક્કી કરવા પદ્ધતિ અને સમીકરણ આપો.
- 7 થર્મોડાયનેમિક્સનો પ્રથમ નિયમ જણાવો અને તેનું ગાણિતિક સમીકરણ આપો.
- 8 વ્યાખ્યાયિત કરો (i) પ્રણાલી (ii) બંધપ્રણાલી
- 9 કિયોઈ સમીકરણના બે અલગ અલગ સ્વરૂપ આપો.
- 10 (i) બાષ્પદબાણ (ii) સ્નિગ્ધતા ની વ્યાખ્યા આપો
- 11 પ્રક્રિયાના ક્રમ અને આણવિકતા વચ્ચેનો તફાવત આપો.
- 12 પ્રથમ ક્રમની પ્રક્રિયાની લાક્ષણિકતા લખો.

Q 4

નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો. (કોઈ પણ ચાર)

[32]

- 1 આદર્શ વાયુ સમીકરણ ના બે સુધારા જણાવો. વાસ્તવિક વાયુ માટે વાન્ડર-વાલ્સ સમીકરણ મેળવો.
- 2 વાયુના ક્રાંતિ તાપમાન અને કદ નક્કી કરવાની રીતનું વર્ણન કરો
- 3 પ્રવાહીના અણુ વક્રીભવન નક્કી કરવાની રીતનું વર્ણન કરો.
- 4 સ્નિગ્ધતા એટલે શું? સ્નિગ્ધતા નક્કી કરવાની રીતનું વર્ણન કરો.
- 5 અવસ્થા વિધેય એટલે શું? આંતરિકશક્તિ અવસ્થા વિધેય છે, જ્યારે કાર્ય અવસ્થા વિધેય નથી, સમજાવો
- 6 પ્રક્રિયાની એન્થાલ્પી માટે ના જુદાજુદા કિયોઈ સમીકરણ મેળવો.
- 7 પ્રથમ ક્રમની પ્રક્રિયા વેગ અચળાંકનું સમીકરણ મેળવો.
- 8 એક દ્વિતીય ક્રમની પ્રક્રિયા પૂર્ણ થવાનો સમય ૧૫૦ મિનિટ છે, પ્રક્રિયાકસાંદ્રતા $(a = b) = 0.08 \text{ M}$, હોય તો તેનો વેગ અચળાંક અને પ્રક્રિયાનો 60% પૂર્ણ થવાનો સમય શોધો.

— X —

(4)